

О.О. Хроненко

НАРАТИВИ ОКУПАНТІВ ПРО ТЕАТРАЛЬНУ СПРАВУ МАРІУПОЛЯ

У статті висвітлені основні наративи окупантів про театральну справу Маріуполя. Наголошено, що одним з головних міфів сучасності про театральне мистецтво, які поширювали окупанти стала теза, що Маріупольський драмтеатр України був зруйнований українськими військовими. Розвінчано, ще один фейк – на території Маріуполя найбільшим попитом користувалися виступи російськомовних митців. Зазначено, що окупанти таож поширюють фейк, що напередодні повномасштабного вторгнення рф у театрі Маріуполя підтримували лише російську культуру та неохоче грали в україномовних виставах, які не користувалися популярністю серед маріупольських театралів. Втім у драматичному театрі Маріуполя працювали театральні митці, які раділи можливості ставити україномовні вистави, що користувалися неабияким успіхом серед маріупольських глядачів.

Підкреслено, що за допомогою своїх фейків і наративів пропагандисти рф намагаються створити вигадану історію про театральну культуру Маріуполя, в якій росія виступає як “визволитель”, та головний просвітитель, а Україна – як “агресор”, який змушував вивчати та популяризувати свою культуру. Це дозволяє рф легітимізувати свою присутність на окупованих територіях і намагатися побудувати нову історію, в якій вона стає не просто “силою миру”, а “героєм”, що відновлює “справедливість”. Зауважено, що всі ці фейки і вигадані наративи не можуть стерти справжню історію театральної культури Маріуполя.

Ключові слова: наративи, фейки, дезінформація, Маріуполь, театр, пропаганда, Україна, культура, маніпуляція.

DOI 10.34079/2518-1343-2025-15-29-114-122

Постановка проблеми. Поява технологій у масовій комунікації створює нові виклики для України та світу загалом. Найскладніше і одне з найбільш неоднозначних явищ сучасності залишається дезінформація. Сучасне інформаційне поле знаходиться під загрозою через шахрайські дії російської пропаганди. Запобігти загрозі досить складно, оскільки технології спотворення інформації постійно змінюються. Фейки і наративи рф є не лише спробою переписати історію, але й постійним маніпулюванням громадською свідомістю, створенням нових «героїв», яких зручно використовувати для політичних цілей правителя рф Путіна, що роками прагне відновити СРСР і називає окуповані українські землі «історичними територіями». Наративи про театральну справу Маріуполя, які поширюють окупанти, є складовою російської агресії. Їх розвінчання допоможе встановити не тільки історичну правду, а й протистояти подальшому поширенню дезінформації в Україні та світі.

Мета статті – висвітлити основні наративи російських окупантів про театральну справу Маріуполя.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Наративи окупантів неодноразово ставали об'єктом наукових розвідок українських та зарубіжних дослідників здебільшого в контексті аналізу проблематики інформаційної війни. У розвідках таких науковців, як А. Тараненко (Тараненко, 2023), М. Яблонський, І. Крупеня, О. Азімова, Р. Зінчук, В. Бушинського (Бушинський, 2024) розкрито основні підходи в порушенні

інформаційної гігієни сучасних медіа, політики міфотворчості рф та розпізнаванні дезінформації, маніпулятивних вкидів в українському медіапросторі.

Виклад основного матеріалу.

Одним з головних наративів сучасності про театральне мистецтво, які поширювали окупанти стала теза, що Маріупольський драмтеатр України був зруйнований українськими військовими. Втім всім добре відомо, що театр Маріуполя використовувався як бомбосховище, саме тому на тротуарі на вулиці великими білими літерами

російською мовою було написано «Діти». Росія розбомбила та знищила будівлю 16 березня 2022 року, вбивши більше 500 осіб.

Associated Press розслідувало вибух і відтворило події того дня зі свідчень 23-х людей, які вижили того дня.

«Серед усіх жахів, які розгортаються на війні в Україні, російське бомбардування Донецького академічного обласного драматичного театру в Маріуполі 16-го березня виділяється як один із найбільш смертоносних нападів на мирне населення. Розслідування Associated Press знайшло докази того, що напад насправді був значно смертоноснішим, ніж вважалось, було вбито близько 600 людей усередині та поза будівлею», – повідомило АР у травні 2022 року.

АР також спростувала тодішні заяви росії про те, що військовослужбовці українського батальйону «Азов» підірвали заміноване ними укриття. «Ніхто не сумнівався в тому, що театр був знищений російською повітряною атакою, націленою на цивільну ціль з дітьми», – повідомляє АР. Слід враховувати і багаточисельні свідчення маріупольців, які бачили літаки, що скидали бомби на драмтеатр. Організація з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ), правозахисні організації Human Rights Watch та Amnesty International кваліфікували напад як воєнний злочин.

ОБСЄ у квітні 2022 року повідомило, що в день російського удару у Маріупольському театрі перебували, ховаючись від атак, до 1300 людей. За даними ОБСЄ, щонайменше 300 загинуло під час вибуху, близько 150 змогли втекти. ОБСЄ кваліфікувала атаку як ймовірний воєнний злочин і порушення міжнародного гуманітарного права.

Human Rights Watch перевірила відеозаписи, на яких показано охоплений димом і полум'ям театр Маріуполя після російського удару, і заявила, що напад на цивільні споруди, як у цьому випадку, може бути воєнним злочином, згідно з міжнародним правом.

Розслідування Amnesty International, опубліковане в червні 2022 року, дійшло висновку, що російські війська скоїли «явний воєнний злочин», навмисне обстрілявши Маріупольський театр 16 березня, попри те, що знали, що там ховаються цивільні (Мартинюк, 2024).

У доповіді детально описується, як дві 500-кілограмові бомби, скинуті російськими винищувачами, влучили в будівлю і вбили сотні людей. Команда кризового реагування Amnesty опитала тих, хто вижив, проаналізувала цифрові докази та використала математичну модель, щоб підтвердити вибухову вагу бомб.

Розслідування відкинуло альтернативні пояснення, визначивши найбільш вірогідним сценарієм є навмисний авіаудар по цивільній цілі.

Після взяття Маріуполя у травні 2022 року російські війська приховано вилучили тіла загиблих і вивезли їх у невідомому напрямку. До того ж, Москва не

дозволила провести жодне незалежне міжнародне розслідування на місці зруйнованого театру.

З радянських часів роспропаганда поширювала наратив, що на території Маріуполя не хотіли грати в україномовних виставах, адже на Сході України загалом не любили нічого українського. Втім це не відповідає дійсності, адже у першій маріупольській трупі, яку у 1878 році заснував Василь Шаповалов, грали, як російською так і українською мовами. Не всім відомо, що В. Шаповалову належить заслуга першовідкривача таланту видатної української акторки Любові Ліницької, котра грала в російських та українських виставах, але перевагу надавала останнім. Найбільший успіх вона мала у п'єсах: «Наталка Полтавка», «Назар Стодоля», «Невільник», «Шельменко-денщик», «Сватання на Гончарівці».

Цікаво, що у Маріуполі великим попитом користувалися вистави великих майстрів української сцени М. Кропивницького, І. Карпенка-Карого, П. Саксаганського, М. Садовської-Барілотті, які дали можливість містянам ознайомитися з національною театральною драматургією. Найбільшу популярність мали вистави «Наталка Полтавка», «Запорожець за Дунаєм», «Сватання на Гончарівці», «Доки сонце зійде, роса очі виїсть», «Наймичка» (Демідко, 2017, с. 14). Крім цього, директор Маріупольського музично-драматичного театру ім. Т. Шевченка, який працював у роки нацистської окупації, Андрій (Ірій) Авраменко, пройшов велику школу акторської та режисерської роботи, зокрема в колективі, очолюваному Лесем Курбасом. Він вступив до ОУН та організував товариство «Просвіта», прищеплював любов до української мови, організував вечори пам'яті Тарасу Шевченку, оформив приміщення театру жовто-блакитними прапорами та тризубом.

Ще один фейк – на території Маріуполя найбільшим попитом користувалися виступи російськомовних митців. Це також не відповідає дійсності, адже з кінця ХІХ століття найбільшою популярністю в Маріуполі користувалися вистави визначних майстрів української сцени, серед яких Марко Кропивницький, Іван Карпенко-Карий, Панас Саксаганський та Марія Садовська-Барілотті. Саме ці діячі посприяли ознайомленню маріупольців з національною театральною драматургією.

Особливо полюбили маріупольці Марка Кропивницького, який до речі, народився саме 10 травня 184 роки назад. На кожен приїзд Марка Лукича з нетерпінням чекав весь Маріуполь.

У Музеї театального, музичного та кіномистецтва України навіть зберігається годинник із лаконічним написом: «Кропивницькому від маріупольців 29.09.1889 р.» (Демідко, 2017, с. 19).

Влітку 1908 р. М. Кропивницький знову приїхав в Маріуполь. У міській газеті «Маріупольське життя» повідомлялося, він виступить у ролі Виборного («Наталка Полтавка»), Карся («Запорожець за Дунаєм»), а у виставі «Доки сонце зійде – роса очі виїсть» зіграє одразу дві ролі – колишнього селянина-кріпака Максима Хвортуні й поміщика Воронова. Вистави проходили у приміщенні театру братів Яковенків і всі квитки були негайно розпродані.

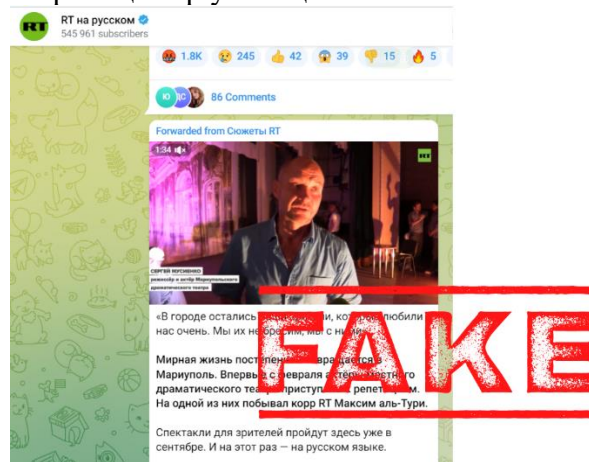
Неперевершений майстер сцени цілковито виправдав очікування публіки, яка постійно щиро винагороджувала гру М. Кропивницького бурхливими оплесками, що переходили в овації. Вистави відбувалися при переповнених залах. Через репертуар «батько української сцени» показував глядачеві реалістичну правду дійсності, розкривав соціальні вади і протиріччя тогочасного життя, чим завоював у Маріуполі безліч прихильників.

Не минуло й двох років після цієї визначної події в культурному житті міста, як у Маріуполь прийшла звістка про смерть корифея української сцени. У той час у місті працювала трупа Т. Левченка та А. Матусина. Вона організувала в театрі братів

Яковенків «Вечір пам'яті М. Кропивницького». По закінченню програми була показана вистава за п'єсою М. Кропивницького «Дай серцю волю, заведе в неволю» (Демідко, 2021, с. 59).

Також окупанти поширюють фейк, що напередодні повномасштабного вторгнення рф у театрі Маріуполя підтримували лише російську культуру та неохоче грали в україномовних виставах, які не користувалися популярністю серед маріупольських театралів. Та насправді у драматичному театрі Маріуполя працювали театральні митці, які раділи можливості ставити україномовні вистави, що користувалися неабияким успіхом серед маріупольських глядачів.

У своїх інтерв'ю окупанти підкреслюють, що в Маріуполі до повномасштабної війни трупа не хотіла грати в україномовних виставах, які, за їхніми словами, не збирали зали і піддавалися критиці маріупольцями.

Та насправді перед повномасштабним вторгненням рф в Україну Донецький академічний обласний драматичний театр (м. Маріуполь) не переставав приємно дивувати талановитими виставами, які йшли українською мовою. Адже маріупольський театр вже давно мав своє творче обличчя, він особливо ретельно ставився до підбору репертуару, інколи й незвичайного, але притаманного саме йому, його смакам, творчим можливостям і пориванням.

85% репертуару ставилося українською мовою («Слава героям», «Біла ворона», «Майдан інферно», «Сойчине крило», «Коза-дереза», «Незгідний та нескорений», «DurDom», «Гайдамаки», «Мокошева колисанка», «Маруся», «Мир вашому дому», «Фріда», «Віра», «Різдвяна Коляда», «Кохання дона Перлімпліна» тощо) (Хроненко, 2025, 39).

Дійсно в театрі були ті режисери, актори і працівники, які не хотіли брати участь в популяризації української мови та культури. Саме тому з початком повномасштабної війни вони чекали на своїх «визволителів». Втім мова піде про тих **театральних митців, які робили все можливе для створення якісних та унікальних вистав українською мовою**. Завдяки їм Донецький академічний обласний драматичний театр (м. Маріуполь) отримав визнання далеко за межами рідного міста.

Так, 22 травня 2016 року відбулася прем'єра п'єси українського драматурга Павла Ар'є «Слава героям» (режисер Анатолій Левченко), яка мала неймовірний успіх і справила істинний фурор. Саме тоді вперше трупа театру заговорила українською.

Вистава «Слава Героям» вразила і глядачів традиційного театального фестивалю «Вересневі самоцвіти» в м. Кропивницькому у стінах Кіровоградського академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. М. Л. Кропивницького. Була відзначена робота режисера-постановника Анатолія Левченка. На думку критиків, постановка була здійснена на найвищому мистецькому рівні. Зала щиро реагувала на мелодійну мову, неперевершену гру акторів, пристрасне й ідейно

виразне танго-рефрен, цікаві музичні, відео-візуальні та світлові рішення (Хроненко, 2025, 40).

Важливо відзначити і блискучий акторський склад театру, завдяки якому вистав українською мовою ставало більше. Так, заслуженому артисту України **Анатолію Шевченку** часто діставалися костюмовані ролі, але крізь костюми і грим глядачі все одно відразу ж впізнавали артиста Шевченка – по його «фірмовій» говірці, по виразній міміці і талановитій грі. Улюбленими для маріупольців стали ролі Остапа Ільковича Шемеля в «Слава Героям» та Автора в «Енеїді».

Єдина народна артистка України в Маріуполі, лауреат премії ім. Заньковецької, **Світлана Іванівна Отченашенко**, яка була родом із села Ісківці Полтавської області, стала авторкою унікальної літературно-музичної композиції «Мати». Вона дібрала майже всі музичні композиції до тексту. Всього за декілька репетицій з Маріупольським муніципальним камерним оркестром «Ренесанс» на чолі з заслуженим діячем мистецтв України Василем Крячком творчий задум втілювався в геніальний моноспектакль. Вистава з великим успіхом пройшла на маріупольських сценах. Життя Світлани Отченашенко обірвалося 7 квітня 2022-го під час повномасштабного російського наступу у Маріуполі.

Гармонійне подружжя **Ігор Китриш** та **Олена Біла** не втомлювалися дивувати глядача в україномовних виставах своїм дуєтом талантів. Вони були добре відомі багатьом маріупольцям, а завзятим театралам – тим більше. Ними зіграна чудова гама різнопланових ролей – смішних і сумних, ліричних і драматичних, ролей першого плану та епізодично-важливих.

Театральна книга відгуків Маріуполя зберігала безліч захоплених вражень і щирих оцінок про гру заслуженого артиста України **Андрія Луценка**, який запам'ятався і як режисер-постановник. Зокрема, він поставив виставу «Шлях додому». Автор п'єси – Ігор Тур. Це унікальний спільний проєкт Національної поліції Донеччини та Донецького академічного обласного драматичного театру (м. Маріуполь). Вистава присвячена українцям, які з різних обставин залишилися жити в окупованому Донецьку. Спектакль про те, як зробити свій вибір і як прийти до свого дому. Режисер наголошує, що «наш дім – це Україна, в нашому домі зараз йде війна. Є люди, які виявилися зрадниками, але є й ті, хто чекає на звільнення...». Саме про цих людей з діаметрально різним світоглядом і про їхній вибір – ця вистава. Після початку повномасштабного вторгнення Андрій Луценко майже три роки захищав Батьківщину в лавах ЗСУ.

Завдяки яскравим творчим індивідуальностям, глибокому й відточеному професіоналізму **Віри Шевцової, Дар'ї Іванової, Сергія Забогонського, Ольги Самойлової, Ганни Пащук, Вадима Єрмішина, Вікторії Агофонової, Ярослава Прикопа, Анастасії Мусатенко, Анни Німайєр, Дмитра Нестеренка, Надії Лаврененко, Євгена Кравця** на сцені панувала атмосфера єдності сцени і глядацького загалу.

Авторитет режисера завойовується не проголошеними гаслами, а творчою працею. Своїми виставами, які одразу ж ставали улюбленими приємно вражали режисери-постановники **Анатолій Левченко та Євдокія Тіхонова**. Найвизначніші їхні постановки мають насичену творчу енергію, авторську режисуру та чітке визначення художнього потенціалу. Одним з найбільш знакових спектаклів Анатолія Левченка став «MAIDAN INFERNO» (2020 рік), присвячений подіям української Революції Гідності. Сценографія Левченка вражала своєю вишуканістю в фарбах, формах, грою світла і миттєвою трансформацією декорацій.

«Сойчине крило» за Іваном Франком на малій сцені – постановка молодого режисерки харківської школи **Євдокії Тіхонової** – завоювала серця як юної, так і зрілої глядацької публіки маріупольців.

У театрі можна було побачити і казки українською мовою. Зокрема, це космічна казка «Прибульчик», яку поставила також режисерка-постановниця Євдокія Тіхонова. Історія про міжгалактичну дружбу сподобалася і акторам, які з інтересом та ентузіазмом віднеслися до нової вистави.

До речі, не всім відомо, що народний артист України **Станіслав Боклан** у Донецькому обласному російському драматичному театрі (м. Маріуполь) працював 10 років (з 1984 р.). За роки роботи виявив себе актором широкого діапазону з неосяжними творчими здібностями. Глядачі і фахівці відзначали його яскраві сценічні дані, своєрідну пластику, емоційність, вірне відчуття жанру. Особливо яскравою вийшла робота актора над роллю Венсана у музичній шоу-комедії «Чао!», яку художня рада маріупольського театру визнала найкращою чоловічою роллю театрального сезону. Сьогодні Станіслав Володимирович Боклан відомий як видатний український актор театру та кіно (Хроненко, 2025, 43).

Високий рівень вистав театру був відзначений і столичними критиками. Зокрема, у 2021 році Донецький академічний обласний драматичний театр (м. Маріуполь) взяв участь у фестивалі «Театральна брама», де за свою виставу «Маруся» за Ліною Костенко, режисерки-постановниці, заслуженої артистки України **Людмили Колосович** отримав найвищу нагороду – гран-прі. А актриса **Віра Шевцова** за роль Марусі Чурай була відзначена в номінації «За високохудожнє створення образу».

Також журі відзначили й іншу роботу Донецького академічного обласного драматичного театру (м. Маріуполь) рок-опери «Біла Ворона», якою фестиваль було відкрито. Насправді багато маріупольців вболівали саме за цей спектакль, адже він давно для багатьох містян став найулюбленішим. Втім, і цю виставу не залишили без номінацій. Так актриса маріупольського театру **Дар'я Недавня** за талановите виконання ролі Жанни д'Арк отримала перемогу в номінації «За високохудожнє виконання ролі».

Саме рок-опера «Біла ворона» вважалася однією з найулюбленіших вистав для всіх маріупольців, адже зали завжди під час її показів були переповнені.

До повномасштабного вторгнення рф в Україну театр готував виставу «Кіт у чоботях» українською мовою. Також у новому сезоні в 2022 році прем'єрними мали б стати такі унікальні спектаклі, як «Ромео і Джульєтта» і «Мина Мазайло» та мюзикли «Весілля в Малинівці» і

«Моя чарівна леді». Всі вистави планувалося ставити українською. Перелічені вище режисери та актори не залишилися працювати на окупантів. Їм вдалося виїхати з окупованого Маріуполя і зараз вони працюють в українських чи європейських театрах, адже їх ніколи ніхто не примушував грати в українських виставах в Маріуполі, вони це робили щиро і раділи можливості бути дотичними до театрального мистецтва вільної і незалежної України. Водночас маріупольці з теплом згадують вистави у своєму рідному місті державною мовою, які зберігають в своєму серці та досі вважають найулюбленішими (Хроненко, 2025, 44).

Висновки та перспективи подальших досліджень. Таким чином, за допомогою своїх фейків і наративів пропагандисти рф намагаються створити вигадану історію про театральну культуру Маріуполя, в якій росія виступає як “визволитель”, та головний просвітитель, а Україна – як “агресор”, який змушував вивчати та популяризувати свою культуру. Це дозволяє рф легітимізувати свою присутність на окупованих територіях і намагатися побудувати нову історію, в якій вона стає не просто “силою миру”, а “героєм”, що відновлює “справедливість”. Утім всі ці фейки і вигадані наративи не можуть стерти справжню історію театральної культури Маріуполя. Завдяки справжнім героям України – тим, хто бореться за свободу і

незалежність своєї країни й продовжують це робити – вдається відновлювати історичну правду та викривати нові фейки і наративи.

Виявлені в результаті дослідження факти і закономірності можуть стати підґрунтям для подальшого вивчення важливості розвінчання наративів про театральну справу Маріуполя.

Бібліографічний список

- Бушинський, В., 2014. Російська імперська ідеологія: політика міфотворчості. *Наукові записки*, [онлайн] 4(78). ІПіЕД ім. І.Ф. Кураса НАН України. сс. 296–296. Доступно: <https://ipied.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/bushanskyi_rosiiska.pdf> [Дата звернення 20 травня 2025].
- Демідко, О.О., 2017. *Ілюстрована історія театральної культури Маріуполя*: монографія. Київ: КИТ. [Дата звернення 22 травня 2025].
- Демідко, О.О., 2021. *Театральне життя Північного Приазов'я (середина XIX–XX ст.)*: монографія. Київ: Ліра-К. [Дата звернення 21 травня 2025].
- Мартинюк, Л., 2024. *Росія звинувачує Україну у знищенні драмтеатру в Маріуполі – розвінчання фейку*. Голос Америки [онлайн] Доступно: <<https://www.holosameryky.com/a/moscow-blames-ukraine-for-damage-to-mariupol-theater-russia-bombed/7837893.html>> [Дата звернення 21 травня 2025].
- Тараненко, А., 2023. Актуальність критичного дискурс-аналізу для дослідження дезінформації. *Політологічний вісник*, 90. DOI: 10.17721/2415-881x.2023.90.175-185 [Дата звернення 22 травня 2025].
- Хроненко, О., 2025. *Маріупольський факт/фейк*: науково-популярне видання. К.: ТОВ «Видавничий дім «Право». [Дата звернення 21 травня 2025].

References

- Bushynskiy, V., 2014. Rosiiska imperska ideolohiia: polityka mifotvorchosti [Russian Imperial Ideology: The Politics of Mythmaking]. *Naukovi zapysky*, [online] 4(78). IPiED im. I.F. Kurasa NAN Ukrainy. pp. 296–296. Available at: <https://ipied.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/bushanskyi_rosiiska.pdf> [Accessed 20 May 2025]. (in Ukrainian).
- Demidko, O.O, 2017. *Iliustrovana istoriia teatralnoi kultury Mariupolia [Illustrated history of theatrical culture of Mariupol]*: monohrafiia. Kyiv: KYT. [Accessed 22 May 2025]. (in Ukrainian).
- Demidko, O.O., 2021. *Teatralne zhyttia Pivnichnoho Pryazovia (seredyna XIX–XX st.) [Theatrical explosions of the Pivnichnogo Pryazovy (mid-19th–20th centuries)]*: monohrafiia. Kyiv: Lira-K. [Accessed 21 May 2025]. (in Ukrainian).
- Khronenko, O., 2025. *Mariupolskyi fakt/feik [Mariupol fact/fake]*: naukovo-populiarne vydannia. K.: TOV «Vydavnychiy dim «Pravo». [Accessed 21 May 2025]. (in Ukrainian).
- Martyniuk, L., 2024. *Rosiia zvyuvachuie Ukrainu u znyshchenni dramteatru v Mariupoli – rozvinchannia feiku [Russia accuses Ukraine of destroying the drama theater in Mariupol – debunking the fake]*. Holos Ameryky [online] Available at: <<https://www.holosameryky.com/a/moscow-blames-ukraine-for-damage-to-mariupol-theater-russia-bombed/7837893.html>> [Accessed: 21 May 2025]. (in Ukrainian).
- Taranenko, A., 2023. Aktualnist krytychnoho dyskurs-analizu dlia doslidzhennia dezinformatsii [The relevance of critical discourse analysis for disinformation research]. *Politolohichniy visnyk*, 90. DOI: 10.17721/2415-881x.2023.90.175-185 [Accessed 22 May 2025]. (in Ukrainian).

Стаття надійшла до редакції 28.05.2025.

O.Khronenko**OCCUPIERS' NARRATIVES ON THE MARIUPOL THEATER CASE**

The article highlights the main narratives of the occupiers about the theater business in Mariupol. It is emphasized that one of the main myths of modern times about theater art, spread by the occupiers, was the thesis that the Mariupol Drama Theater of Ukraine was destroyed by the Ukrainian military. Another fake has been debunked - performances by Russian-speaking artists were most popular in Mariupol. It is noted that the occupiers are also spreading the fake that on the eve of the full-scale Russian invasion, the Mariupol theater supported only Russian culture and reluctantly performed in Ukrainian-language performances that were not popular among Mariupol theatergoers. However, the Mariupol Drama Theater was staffed by theater artists who were happy to have the opportunity to stage Ukrainian-language performances, which were extremely popular among Mariupol audiences.

It is emphasized that with the help of their fakes and narratives, Russian propagandists are trying to create a fictional story about the theatrical culture of Mariupol, in which Russia acts as the "liberator" and the main educator, and Ukraine as the "aggressor" who forced to study and popularize its culture.

This allows the Russian Federation to legitimize its presence in the occupied territories and try to build a new history in which it becomes not just a "force for peace" but a "hero" restoring "justice." It is noted that all these fakes and fabricated narratives cannot erase the true history of Mariupol's theatrical culture.

Key words: *narratives, fakes, disinformation, Mariupol, theater, propaganda, Ukraine, culture, manipulation.*